

Un món rural masculinitzat

«D'autocrítica i reflexions sobre el model de producció és més habitual trobar-ne en veus femenines»

A la manifestació pagesa de fa 15 dies a Lleida per reivindicar uns preus justos en la fruita dolça no va parlar cap dona. Van parlar un alcalde, va parlar un representant de la Federació de Cooperatives Agràries, va parlar el president de la patronal Afrucat, van parlar representants d'Asaja, de JARC i d'Unió de Pagesos i va parlar un jove de la Plataforma en defensa de la fruita dolça, però no va pujar cap dona al faristol, tot i que n'hi havia bastantes entre els assistents.

No és estrany, l'ocupació (que no la dedicació) en el sector agrari és d'un 20% de dones i un 80% d'homes, un desequilibri difícil de revertir si tenim en compte que només una quarta part dels joves que s'incorporen al camp són dones. Dels set membres de la Comissió Permanent d'Unió de Pagesos, renovada aquest febrer, sis són homes. Dels 18 responsables nacionals per sectors del mateix sindicat, 16 són homes, i dels 33 coordinadors comarcals, tots 33 són homes. A JARC, els sis membres del Consell Nacional són homes, així com 17 dels 23 caps sectorials i 30 de les 37 persones de les juntes territorials. A Asaja Lleida, 10 dels 10 dirigents són homes i 9 dels 10 representants sectorials també (l'única dona s'encarrega de la sectorial de la dona).

Tot això, evidentment, condiciona la manera d'entendre l'activitat agrària o ramadera, les maneres de fer, les propostes de sortida de la crisi i fins i tot la mateixa posada en escena de les mobilitzacions. No sé si també hi té a veure, intueixo que sí, però trobo a faltar que la situació no estigui servint per reflexionar a fons sobre el model de producció i, en canvi, es parli només d'ajuts, de crèdits, de plans d'arrencada, de mesures fiscals o d'exempcions d'IBI, propostes que segurament ajudarien a pal·liar algunes situacions d'emergència i passar un parell d'anys a empentes i rodolons, però que no qüestionen el model sinó que xuten la pilota endavant.

No hem arribat aquí per culpa d'una gelada o d'una plaga, sinó per les conseqüències d'un determinat sistema. Les solucions, per tant, haurien de ser estructurals, i això no ho sento a dir als portaveus, no ho vaig percebre al faristol de la manifestació de Lleida. Potser per això també s'hi van sentir còmodes sectors tan amplis, polítics de dretes i d'esquerres, petits pagesos i grans empresaris, fins i tot la patronal, com si la pagesia fos un bloc homogeni, sense distincions ni classes, que es mou en un terreny desideologitzat. Vist així, sempre és més fàcil carregar tota la responsabilitat sobre altres.

D'autocrítica i reflexions sobre el model, en canvi, és més habitual trobar-ne en entitats com l'Associació de Dones del Món Rural o el col·lectiu Ramaderes de Catalunya, totes dues creades l'any passat. És interessant, per exemple, l'entrevista que Antoni Bassas feia l'altre dia a representants de les primeres (https://www.youtube.com/watch?v=d1XW4uHPkXQ&feature=emb_title), Dolors Català i Raquel Serrat (aquesta, precisament, l'única dona de la nova Comissió Permanent d'UP), on es lamentava la gran dependència de la indústria, es parlava de qualitat com a valor afegit, de venda directa, de relleu generacional, de pedagogia, d'esperit d'equip, de despoblament o de la necessitat de distingir maneres de fer dins de la ramaderia.

Poc s'hi parlava de créixer i exportar, dues apostes que han acabat sent un escanyament de molts i el benefici d'uns pocs. Com tampoc ho conceben com a solució les pastores Ramaderes de Catalunya, que fins i tot afirmen, amb relació al nou rècord històric d'exportacions agroalimentàries (<https://twitter.com/agriculturacat/status/1231873186666598400?s=20>), que aquest model no les representa.

Són veus, les femenines, que crec que han de tenir més pes en el discurs del món rural; no

només per una simple qüestió numèrica sinó per tot allò que aporten de transformador. I d'això anem faltats. Una de les conseqüències del despoblament és, precisament, la diferència creixent entre el nombre d'homes i de dones. (<https://www.somgarrigues.cat/reportatges/47/una-comarca-d-homes>) Elles, sobretot en franges d'edat joves i de plenitud laboral, marxen més i les comarques rurals es van masculinitzant, amb tot el que això representa, tant en l'agricultura com en general.